

6. Otevři svou mysl a zadek se přidá (březen 1989)

Jak se pozná skutečně sehraná kapela? Muzikanti konečně opravdu hrají spolu, vědí, co od sebe čekat, a nepřekáží si. V hudbě ani na pódiu. Jsou jako dokonalý tým, v němž každý přesně zná svoje úkoly. Někdy v polovině března na mě Funky Leninz začali působit právě tímhle dojmem.

Jaro už bylo pomalu cítit ve vzduchu a s ním přišly i první pupence skutečné profesionální kapely. Taky jsme už zkoušeli v plném záprahu skoro celý měsíc. Den po dni. Dvořák s Gerendášem a Slováčkem se rozhodli zrušit většinu ostatních závazků a poctivě s ostatními dřeli nekonečné hodiny ve zkušebně.

Trénink se začal projevovat i na nováčcích. Panenkova hra na kytaru se zlepšila s každou odehranou písní, Lájoš se na bubenické stoličce učil ovládat svoje touhy po zbytečných exhibicích a příjemně mě překvapila i dechová sekce. Gerendáš troubil jako o život a také Slováček odváděl slušné výkony, byť na něm bylo vidět, že celý projekt bere jen jako profesionální kšeft. To bylo nakonec v pořádku, víc jsem po něm nikdy nežádal.

A Štrougal? Ten doslova sršel energií. Dřívější přezíravost ho úplně opustila a stal se skutečným lídrem a tahounem kapely. Organizoval, chválil i kritizoval a také mi pravidelně nosil do kanceláře tipy na písně. Ukázalo se, že po večerech napslouchává funkové desky vypůjčené z knihovny Ústavu pro studium buržoazního myšlení a pečlivě vybírá ty, které by se daly zařadit do našeho repertoáru.

A když jsme jeho návrhy schválili na pravidelné schůzi, tak k nim vždy rychle vyhotovil výtečné texty – rytmicky

i ideologicky absolutně přesné. Jen na zkoušky chodil nepravidelně, občas se neukázal třeba tři dny, a pak se zase dostavil, aniž by měl potřebu něco vysvětlovat.

Musel jsem to tolerovat, kapela a on jako by byli separátní entity. Omílat každý den s muzikanty pořád dokola jednu píseň? To prostě nebyl jeho styl. Jemu stačilo si nacvičenou skladbu jednou poslechnout a hned ji dokonale trefil a neměl důvod to opakovat. Přinejmenším ne čtyřem stěnám zkušebny.

S každou povedenou zkouškou narůstalo přesvědčení, že Funky Leninz jsou zralí na to, předvést svůj um publiku. Nikomu jsem to zatím neprozradil, ale začal jsem pomalu připravovat naše první vystoupení. Bylo jasné, že nemůžeme hned hrát jako hlavní hvězdy, na neznámou skupinu by pochopitelně nikdo nepřišel.

Mým úkolem bylo tedy najít kapelu, které bychom na jejich koncertě předskakovali a neutrhli si na začátek příliš velkou ostudu. Nejprve jsem ale vybral klub – ne příliš velký a spíše na okraji města. Jako nejvhodnější místo se mi zdál právě Klub barikádníků ve Strašnicích.

Z toho místa přímo zářila socialistická tradice práce s mládeží. Nejčastěji tam v té době hráli metalisté a pankáči, většinou pod záštitou nějaké periferní buňky SSM, a koncentrovala se tam stálá fanouškovská základna. A navíc to byl malý klub, ze kterého se dalo celkem rychle vycouvat, bude-li to potřeba. Ano, přiznávám – i na takové věci jsem myslel.

S kulturním referentem Klubu barikádníků jsem se dobře znal – vídávali jsme se na politických školeních i schůzích odborů, a proto mi ze starého kamarádství rád vyšel vstříc. Samozřejmě jsem mu nevyzradil Husákův monu-

mentální plán, v cenzurované verzi bylo všechno mnohem jednodušší – měl jsem začínající rockovou partičku a chtěl jsem jí dát šanci.

Navrhl mi, že nejlepší kapela pro předskakování bude skupina Tango hrající na Barče pravidelně každý třetí čtvrtek v měsíci a já jsem na to kývl, protože jsem je znal z koncertů v kobyliškém kulturáku.

Jestli si je ještě pamatujete, tak mi určitě dáte za pravdu, že jsem zvolil dobře. Měli v druhé polovině osmdesátých let pár rádiových hitů jako třeba *Co s tím sklem*, ale od té doby, co jim odešel Ota Baláž do Nové Růže, to s nimi šlo od desíti k pěti.

Jeich poslední album *Múra, hop* vydané rok předtím v Supraphonu sklidilo poněkud rozpačité recenze a trajektorie jejich kariéry se definitivně zlomila na Bratislavské lyře 1987, kde si utrhli pěknou ostudu nepovedenou coververzí jedné písně Aly Pugačevy.

Od té doby je začali hromadně opouštět fanoušci, pro které už byla nová vlna starou vestou. Ještě před dvěma lety by nad tak malým klubem, jako byli Barikádníci, jistojistě ohrnuli nos, v březnu roku 1989 ale byli rádi i za něj.

Zavolał jsem jejich manažerovi, tomu ale bylo úplně jedno, kdo před nimi bude hrát, a naše jméno nejspíš zapomněl hned vteřinu poté, co ho slyšel ze sluchátka. Dokonce se i trochu divil, proč jsme si vybrali zrovna je. Asi už i on tehdy tušil, že Tango žádnou díru do světa nikdy neudělá a brzy se rozpadne – což se také za pár měsíců skutečně stalo.

Nicméně s nabídkou souhlasil, protože se mu nejspíš zdálo, že když před Tangem zahraje nějaká mizerná amatérská předkapela, mají ještě nějakou šanci prokázat svoje kvality. Brzy měl poznat, že to byl fatální omyl.

Teprve když bylo všechno dohodnuté, oznámil jsem kaple místo a datum koncertní premiéry. Měli jsme ještě deset dní, během nichž jsme si dali za úkol nacvičit tři další nové písně, abychom jich měli celkem šest, tak akorát na dvacet minut. Nebylo to nějak závratně moc, ale předkapely víc prostoru ani nedostávaly.

Na plakátech dokonce nebude figurovat naše jméno, měsíční přehled už byl vyvěšený a Tango na těch svých stejně ani nemělo pro předkapelu místo. S odstupem to vypadá, že jsme si z opatrnosti nechávali otevřená dvířka pro případ neúspěchu, a asi to tak i bylo. Ze své praxe jsem znal desítky kapel, kterým první koncert tak znechutil muzikantský chlebiček, že to byl také jejich koncert poslední. Malé pochybnosti jsme měli všichni.

Samozřejmě, že okamžitě padl i dotaz na to, jak se publikum vyrovná s přítomností tolika známých osobností na pódiu. Moje řešení bylo jednoduché: „Vystoupíte v maskách!“ Nějaké nápady na jejich podobu jsem měl sám připravené, muzikanti pobavení mým návrhem sami začali snášet další.

Dvořák slíbil, že dojedná návštěvu v depozitáři filmových studií Barrandov a pár dní nato jsme už skutečně stáli mezi řadami stojanů a probírali se všemožnými kostýmy ze slavných filmů. Panenku zaujal kosmonautský převlek z vědecko-fantastického snímku *Ikarie XB 1*, patrně díky helmě, která dobře dokázala skrýt jeho obří knír. Lájoš se nemusel skrývat, ale zhlédl se v indiánském kostýmu s obří členkou s péry, zatímco Gerendáš a Slováček si vystačili s pouhými škraboškami.

Zdaleka nejmenší problémy najít masku měl Dvořák, za ty roky znalý všemožných rekvizit se navlékl do šaškovského

hábitu, který měl na sobě nedlouho předtím v jedné televizní pohádce. Naopak nejobtížnější bylo zamaskovat Štroukala. Zkoušel jeden kostým za druhým, v depozitáři strávil skoro tři hodiny, nic se mu ale nezdálo vhodné.

Když už to začalo vypadat beznadějně, narazil na sovětskou důstojnickou uniformu z 2. světové války. Všichni jsme věděli, že ho k ní nejspíše táhne nostalgie, když si ale nasadil těžkou helmu padající do čela a na oči si dal své černé brýle, bylo jasné, že hledání převleků je u konce.

V den koncertu jsem zrušil dopolední zkoušku a svoje úderníky svolal až na pátou hodinu. Chtěl jsem je mít pohromadě co nejdříve, abychom mohli ještě jednou projet všechny písně a pak se společně odebrat do Strašnic.

První přišel Lajoš, a to už o půl páté. Byl překvapený, že ve zkušebně ještě nikdo není. Když jsem mu řekl, že jde příliš brzy, sedl si za soupravu a cvičil některé nové přechody, které ho během dne napadly.

Kolem páté dorazili i ostatní. Slováček s Gerendášem a pak i Panenka. Dvořák měl v Národním odpolední představení *Prodané nevěsty* a přišel stejně jako Štrougal, který se s půlhodinovým zpožděním tentokrát překonal.

Když jsem je viděl všechny společně, vypadali pořádně nervózně. Byli to všechno muži zvyklí na přísné pohledy publika, plné stadiony, zasedací místnosti a divadelní hlediště, ale tentokrát byl před nimi vyzyvatel trochu jiného druhu. Amorfni masa hudebních fanoušků, jejichž přízeň lze jen těžko předpovídat.

Chtěl jsem rozseknout tu nepříjemně nervózní atmosféru, ale než jsem se odhodlal, vzal si slovo Štrougal. Mluvil jako obvykle velmi stroze, ale k věci: „Soudruzi... Vidím, jak jste nervózní a jak se bojíte předstoupit poprvé před

publikum. Velmi dobře vás chápu, ale měli byste si uvědomit, že toto je test našeho odhodlání, a je jen první z mnoha. Budme za tyto výzvy a obavy z nich vděční. Protože teprve v okamžiku, kdy se konfrontujeme s něčím, čeho se děsíme, teprve tehdy se cítíme skutečně naživu. Ať zvítězí všeobecný funk!“

Slova, jako byla tato, potřebovali Funky Leninz slyšet. Najednou z nich znovu číselo odhodlání, a když naposledy přešli svůj repertoár, byla už nervozita pryč. Panenka se dokonce nesměle pokusil o malé sólo před posledním refrémem *Nic neřeším* a zbytek kapely mu za to zatleskal.

V dobré náladě, asi o půl sedmé, jsme se vydali tramvají do klubu. Svoje převleky si každý nesl v tašce a obličej zatím skrývaly čepice s velkým kšiltem, které jsem jim koupil.

Když jsme dorazili do Klubu barikádníků, pustil nás referent dovnitř. Mé muzikanty se skloněnými hlavami si prohlédl značně apatickým pohledem a dál se nám už nevěnoval. Měli jsme slíbeno, že můžeme použít nástroje hlavních hvězd večera a hudebníci se po nich samozřejmě začali okamžitě shánět.

Panenka nemohl najít kytaru, a tak se zeptal jednoho z bedňáků, který stavěl na pódiu odposlechy. Ten se zastavil a v šoku si fotbalistu prohlížel. Snad se zdráhal uvěřit tomu, že před ním opravdu stojí velký mistr koženého míče osobně. Možná by to vzdal a řekl si, že se jedná jen o nějakou šalbu a že si v šeru klubu víc domýšlí, než opravdu vidí, vyzrazení ale nakonec napomohla nešťastná náhoda.

Zmíněný bedňák totiž právě rozmotával klubko kabelu, a když na něj Panenka podruhé promluvil, překvapením mu vypadlo z ruky a dokutálelo se až k našemu kytaristovi. Ten zapomněl na kytaru a reflexivně vzal klubko, které velikostí

připomínalo fotbalový míč, na nárt a párkrát si ho přehodil z nohy na nohu, jednou ho vzal placírkou a pak ho překulil přes achillovku a nechal ho spadnout na zem.

Ta instinktivní reakce navždy zapsaná ve fotbalistově mozku ho prozradila, a než si uvědomil, co udělal, už bedňák překvapením vykřikl: „Panenka!“

Zraky všech kolem se upnuly na bývalého hrdinu zeleného pažitů, který teď stydlivě skrýval svůj obří knír.

„Pane Panenka, nevěděl jsem, že taky hraje rock?“ omlouval se bedňák.

„Je to jen takový malý jam s přáteli,“ řekl fotbalista opatrně. „Rád bych teď dostal, soudruhu, tu kytaru.“

Muž přinesl nástroj ze zákulisí a nábožně mu ho podal, ale nepřestával na něj civět. Mělo to jednu výhodu – ostatní členové skupiny se mezitím mohli převléct do svých masek. Konečně jsme měli všechny nástroje pohromadě a zvukař vyzkoušel, jak to všechno zní. Trochu se mi zdálo, že svou práci odfláknul, obzvláště nazvučení dechů – jak mi nezapomněl Slováček potvrdit. Ale nebyli jsme v pozici někoho, kdo by si mohl stěžovat.

Zhruba deset minut před osmou se otevřely dveře do sálu a začali se trousit první posluchači. Jejich kroky nejprve vedly k výčepu a pak s kelímkem postávali v hloučcích po sálu a hlučně se bavili. Většina z nich byla oblečená do kožených křiváků, na sobě roztrhané rifle a trička s obrázky smrtek – tedy známou uniformu pokleslé metalové kultury. Jejich zarostlé tváře a nemyté vlasy ještě přidávaly na asociálnímu vzhledu a já jsem dostal strach, jestli je to skutečně to pravé publikum pro Funky Leninz.

Metaloví a hardrockoví fanoušci byli známí svou náročností, ale zároveň také spravedlností, kapelu obyčejně

neodepsali po prvních taktech, nechali ji dohrát alespoň jednu píseň. Mezi tvrdým jádrem, jež patřilo k inventáři tohoto klubu, byli ale také slušně upravené dívky nebo svazáci v košilích.

Členy skupiny Tango jsme potkali v zákulisí. Seděli v šatně, kterou jsme procházeli, a apaticky popijeli pivo. Jejich zpěvák se podíval na Štrougala v sovětské uniformě a helmě a začal se nahlas smát.

„Tak, páprdové, hlavně nám nic neudělejte s nástroje-
ma,“ řekl vlasatý chlapík po jeho boku.

Třetí nás ještě ve dveřích počastoval poznámkou: „Kdy-
by něco, tak zavoláme záchranku, žádnéj strach“, na kterou
mu jeho kumpáni odpověděli další salvou smíchu.

Snad to bylo těmi neuctivými poznámkami, ale Funky
Leninz vtrhli na pódium jako lvi. Rozběhli se k nástrojům
a rychle zaujali své pozice. Lájoš odpočítal a kapela začala
hrát *Nic neřeším*. Nevím přesně, kolik lidí bylo v té chvíli v sálu,
ale určitě to nebylo více než třicet. Stáli opření o topení, usr-
kávali pivo nebo klábosili.

Předkapela je něco, co je třeba prostě přežít. Funky Le-
ninz ale měli na celou věc trochu jiný názor a jejich nástup
byl nekompromisní a smrtící. Byl jsem v zákulisí a díval se
škvírou ve dveřích přes bubeníkova záda. I takhle daleko od
reproduktorů jsem cítil, jak je hudba nahlas.

Předehra. Panenka drhnul úsporný riff s maximální ra-
zancí, Dvořák basoval, dechy bublaly jako vodopád a Lájoš...
Lájoš svým bubnováním překonával gravitaci. On byl moto-
rem kapely, nebo spíše strojuvůdcem a topičem, který při-
dával pod kotel té obří funkové lokomotivy. Jeho paličky se
míhaly tak rychle, že z nich byla jedna velká šmouha.

A Štrougal.... Štrougal? Kde ten vůbec je? Hledal jsem ho očima po pódiu, ale marně. Byl jsem si jistý, že šel s kapelou, ale najednou tu chyběl.

Leninz dokončili předeheru a potom ji k mému překvapení začali hrát znova. Nebyl to omyl, ale součást plánu, který se jmenoval Čekání na Štrougala. Hudba teď zněla snad ještě intenzivněji a hlasitěji, jako kdyby přeradili na vyšší rychlostní stupeň – pár dívek si zacpávalo uši, ostatní přítomní nevěřicně civěli na to, co se to na pódiu děje. Tohle nebylo Tango, tohle nebyla nějaká ubohá předkapela. Tohle bylo něco, co v životě předtím nikdy neslyšeli.

A pak jsem objevil Štrougala. Prodíral se hloučkem diváků, spěchal na pódium a já věděl, co se stalo. Nechtělo se tomu věřit, ale za tím vším byl on. Sám si došel k pultu zvukaře, a než chlapík ve svetru stačil něco namítat, napálil hlasitost do červených. Pokynul na dálku kapele, aby začala hrát, a sám se vydal k mikrofonu.

Těsně před pódium se odrazil a snožmo na něj vyskočil. Popadl mikrofon a začal zpívat. Mám ten výjev i po letech pořád před očima. Vysvětloval jsem si ho později jako Štrougalův symbolický příchod z lidu. Z nejnižších podlaží lidské společnosti, kde to čpí potem a lidé tam zapíjí svou bolest pivem, sůl národa, ze které povstává revoluce a míří k nejvyšším metám.

Dnes to ovšem vidím také jako akt, kterým Štrougal inauguroval svou kapelu, představil ji lidu, jako kdyby říkal: „My jsme jiní. My nehrajeme na normální hlasitost. My jsme Funky Leninz!“

Jestli do té doby vládl pódiu Lájoš, tak teď už držel oštěpe celou show pevně v ruce právě Štrougal. Převlek za vojáka dával smysl – na pódiu jako by probíhala válka proti apatii, do

jejíhož čela se postavil. Rychle jsem seběhl přes šatnu ze schodů a postavil se ke sloupku elektrického rozvodu. Zvukař patrně hlasitost trochu stáhl, ale pořád to bylo dost nahlas.

Kvitoval jsem jeho rozhodnutí, protože Štrougal by zcela určitě svým hlasem v refrénu *Nic neřeším* rozpáral výšky a středy všech reproduktorů, které v klubu byly. Křičel s neuvěřitelnou intenzitou, pištěl a ječel, až rudnul v obličej, aby v další pasáži zase hladivě konejšil. Oproti zkouškám dostal jeho výkon neuvěřitelné grády. Potřeboval k maximálnímu výkonu publikum, a tady ho konečně měl.

Chvíli mi připadalo, že zpívá jako James Brown sám. Z toho bezbožného ryku mě mrazilo v zádech. Nevím, jestli ho měl tak dokonale nastudovaného, nebo prostě věděl, co ta píseň potřebuje. Když *Nic neřeším* skončilo, Štrougal se obrátil k mikrofonu zády a divoce gestikuloval, aby Lájoš okamžitě začal další skladbu.

Bylo to *Dej to tak*, předělávka *Move On Up* od Curtise Mayfielda. Její český text horoval za úplné atomové odzbrojení, na pódiu se při ní ale strhla smršť jako při jaderném výbuchu. Štrougal se zběsile točil kolem vlastní osy, pak předvedl svůj dervišský tanec, aby se nakonec zavěsil na stojan mikrofonu a zhoupl se, načež si začal divoce podupávat do rytmu.

Byla v něm šelma, hudba za ním ho provokovala k neuvěřitelným věcem. A chytlo se i pár lidí v publiku. Začali se pohupovat do funkového rytmu, zatím velmi neuměle a nesměle, ale bylo na nich vidět, že hudbu cítí. Kupodivu mezi nimi byly hlavně máničky v kožených bundách.

Zato několik mladíků ve svazáckých košilích a vázankách se postavilo stranou a celou scénu pozorovali s jasně viditelným roztrpčením. Mračili se, ukazovali na Štrougala,

a dokonce jsem slyšel, jak dva, kteří stáli poblíž mě, na sebe křičeli, že zpěvák je přehnaně afektovaný. Pomyslel jsem si, že to jsou přesně ti spáči ve stranických buňkách, které bude potřeba probudit.

Leninz si pak vystříhli *Měj rád*, předělávku *Flash Light* od Parliament, kterou jsme nazkoušeli v trochu kratší verzi, protože s některými riffy měl Panenka problémy. Vlastně nikdy nezahrál správně ani tu zkrácenou verzi a pokaždé si za to nadával.

Když ostatní po zkoušce odešli domů, on obvykle zůstal v kanceláři a dřel donekonečna problematické pasáže. Bylo to, jako když trénoval přímé kopy nebo dribling, nespokojil se s ničím jiným než s absolutní dokonalostí.

A zarputilost se vyplatila – ten večer zahrál všechny pasáže *Měj rád* na výbornou, a sotva skladba skončila, skoro jako bych spatřil v kosmonautské helmě jeho široký úsměv a Štrougal ho cestou k mikrofonu po závěrečné kodě poplácal po ramenou. Čtyři skladby byly pryč a náš vyhrazený čas se chýlil ke konci.

Jako předposlední kus dali *A já tomu věřím* – skladbu s největším hitovým potenciálem, a ta skutečně v sále strhla i poslední duši. Ze Štrougalovy tváře zpod obřích brýlí se řinul pot. Muselo mu být v uniformě strašlivé horko, ale bez ní by to už nebyl on. Energie ho neopouštěla a divoce křepčil pódiem, jen tak tak se vyhýbaje bez ustání štrádujícímu Panenkovi.

Během jednoho z jeho spletitých multisól jsem v první řadě zahlédl Dobrého z Pantonu. Měl vytrěštěné oči a svíjel se jako v transu. Býval bych ho šel pozdravit, ale vypadal jako smyslů zbavený, jako kdyby prodléval v nějaké jiné dimenzi. Takovou sílu měli ten večer Funky Leninz. Nikdo nemohl odolat.

Na poslední skladbu jsem se vrátil do zákulisí. Kde se vzala, tu se vzala, byla tam i Růženka. Smála se od ucha k uchu a snažila se mi něco říct, ale já jsem v tom hluku nerozuměl ani slovo. Nakonec to vzdala a jen ukázala palec nahoru. Sedli jsme si na bednu od bubnů a užívali si něžný úvod do *Vezmu tě dom*, předělávky *Ride On* od Parliament.

Byl jsem dojatý a měl jsem slzy na krajíčku, ale před Růženkou jsem nechtěl brečet, protože muž by neměl dávat najevo své emoce. Všechno to, čím jsem musel projít od samotného začátku, bylo vykoupeno tím nádherným pocitem vítězství. Ty řinčící kytary, pumpující basa, strojové bicí a Štrougalův hlas, všechno jsem to tlumeně slyšel z pódia, a v tu chvíli to bylo něco jako tlukot mého srdce.

Hudba mnou prostupovala, a najednou se stalo něco, co jsem nečekal. Snad za to mohla ta atmosféra, ale moje ruce samy bez přičinění mozku udělaly tu nejméně pravděpodobnou věc – natáhly se k Růžence a uchopily její ruce. Ty něžné dlaně spočinuly v mých a já se zadíval do jejích hlubokých očí. Neucukla, nýbrž sama také sevřela mé dlaně, a v tom spojení jsme společně poslouchali.

Nemusel jsem být v sále, a přesto jsem věděl, že Funky Leninz v poslední písni tuhle metalovou kocábku prostě a jednoduše rozpůlí vedví. Odtrhnou se s dřevěným pódium od země a vyletí kamsi do vesmíru. Že na žádném z posluchačů nezůstane suchá nit a že jim bude ještě den po koncertě pískat v uších, ale že jim při tom bude blaho, protože v tom uslyší poslední takty naší poslední písně.

A taky jsem věděl, že Tango tu noc už nevystoupí. Pyšní rockoví humpoláci se při třetí písni přišli podívat do sálu a rozhodli se, že raději potichu zmizí. Nikoho by ten večer už

nezajímali, protože Funky Leninz sami připravili nevídané vyvrcholení, extázi, po níž už nemohlo přijít nic dalšího.

Závěrečná skladba trvala asi dvacet minut. Bylo to něco magického, čas jako by se zastavil, což mi v tom kouzelném momentu, kdy se moje duše propojila s tou Růženčinou, vůbec nevadilo. Slyšel jsem, jak se Panenka a Dvořák ztratili v bláznivém psychedelickém jamu, mohutně podporovaném Lájošovou pumelenicí zaklesnutých rytmu, a jednoduše nebyli schopní skončit.

Nakonec je ale dostihla únava. První odpadl překvapivě Lájoš, který začal ztrácet rytmus, vynechávat údery, až najednou přestal hrát úplně. Bez svého bubeníka se Funky Leninz dlouho nad vodou neudrželi. Chvíli na to zaškobrtl Panenka a už se nestihl vrátit do groovu a místo toho nechal kytaru vazbit o reproduktor. Pak šel na kolena i Gerendáš a prostorem už zněla z nástrojů pouze basa ztrácející pomalu dech.

Jen Štrougal to vzdát nechtěl a z posledních sil opakoval svoje verše „Vezmu tě dom... vezmu tě dom“, ale hlas mu taky selhával, v posledních momentech už jen chrčel, až skončil i on. Běželi jsme hned s Růženkou – pořád ruku v ruce – na pódium. Muzikanti se opírali o reproduktory nebo se pomalu šourali k nám.

Potlesk? Žádný nepřišel, protože stejně jako odevzdali všechny své síly muzikanti, tak i publikum ze sebe vyždímalo vše, a teď už mohlo jen nevěřícně koulet očima.

Když jsme se pak sešli v zákulisí, bylo na nich vidět, jak jsou strašlivě unavení, ale šťastní. Dvořák a Panenka se vzájemně poplácávali po ramenou, Lájoš mi děkoval a objímal mě, jako kdybych to byl já, kdo to všechno dokázal. Gerendáš dokonce odkudsi vytáhl doutník a společně s Panenkou se do něj hned pustili a naplnili místnost dráždivým dýmem.

Jen Štrougal zůstal absolutně klidný. Přišel do šatny jako poslední. Všichni zmlkli jako na povel, protože věděli, že chce něco říct.

„Děkuji všem. Bylo to vynikající,“ prohlásil jen a potom si sundal svrchní část uniformy. Měl pod ní košili, z jejíž kapsy vytáhl zrcátko a hřebínek a začal si upravovat účes.

Už to nebyla šelma z pódia, kvůli níž diváci křičeli jako šílení. Před námi seděl klidný a vyrovnaný muž, který jako by k nám ani nepatřil. Nepřidal se k všeobecnému veselí, jen se mě zeptal, kdy bude další zkouška, potom si vzal sako, rozloučil se a odešel. Musím dodat, že zbytek skupiny – kromě Slováčka, který odešel těsně po Štrougalovi – slavil až do rána v jedné hospůdce.

A já? Šel jsem doprovodit Růženku do Krče, kde bydlela s rodiči. Drželi jsme se celou cestu za ruce, ale ani jeden z nás neřekl slovo. Nebylo potřeba, ten večer jsme zažili něco magického, co by slova mohla jen zkazit. Když jsem tu noc usínal, cítil jsem na ruku ještě pořád její dotyky. A pod víčky se mi odvíjel báječný koncert Funky Leninz.